

*Nederlands Kenniscentrum
Angst, Dwang, Trauma en Depressie*

NedKAD Conferentie: Behandeling onder de loep!
11 oktober 2019, Amersfoort

Behandeling onder de loep!

Wat zijn de voor- en nadelen van psychotherapie bij depressie? En wegen de bijwerkingen van antidepressiva bij angst en depressie op tegen de voordelen? En zijn er alternatieven zoals lotgenotencontact?

Mensen die in behandeling gaan voor angst, dwang, trauma en/of depressie krijgen vaak medicatie en/of psychotherapie aangeboden. In de richtlijnen staan hiervoor tal van behandelingen die aanbevolen worden. Toch blijken veel mensen niet altijd profijt te hebben van deze behandelvormen. Het programma van de NedKAD-conferentie 2019 brengt de voor- en nadelen van behandeling en alternatieven voor het voetlicht. Sprekers zijn onder anderen Frenk Peeters over psychotherapie, Christiaan Vinkers over medicatie en Sander Pronk over het patiëntenperspectief. Ook zijn er workshops over afbouw van antidepressiva, het rotatiemodel bij psychotherapie en over rTMS-behandeling.

Zoals andere jaren begint de conferentie met een aantal presentaties van recent onderzoek op het gebied angst, dwang, trauma en depressie.

Direct inschrijven

Programma

09.00 u Ontvangst

09.30 u Welkom door dagvoorzitter Sako Visser, voorzitter NedKAD

Onderzoekspresentaties

09.40 u Presentatie 1: EEG-biomarkers in depressiebehandeling en implementatie in een reguliere gezondheidszorginstelling, **drs. Nikita van der Vinne, Synaeda/Brainclinics/Universiteit Twente**

Subklinische EEG-afwijkingen en frontale alfa asymmetrie (FAA) bleken eerder potentiële predictoren te zijn voor behandeluitkomst met escitalopram, sertraline of venlafaxine. In de presentatie is naast antidepressiva ook een rol weggelegd voor CGT. De eerste bevindingen van een lopend, naturalistisch opgezette studie naar de implementatie van deze EEG-maten in het diagnostiek- en behandelproces bij depressie zullen worden gepresenteerd.

10.00 u Presentatie 2: Kortdurende 4-8 daagse intensieve behandeling voor patiënten met obsessieve-compulsieve stoornis of paniekstoornis met of zonder een eerdere behandeling: een open trial naar effect en feasibility, **dr. Mirjam Kampman Overwaal, Expertise centrum voor Angst, dwang en PTSS, onderdeel van ProPersona, Nijmegen/Lent en Behavioural Science Institute, Radboud Universiteit Nijmegen**

In Overwaal werd een kortdurende intensieve ambulante behandeling voor OCD en paniekstoornis ontwikkeld (GCt, exposure). Inmiddels hebben meer dan 100 patiënten met OCS en 75 met paniekstoornis deelgenomen aan de behandeling. Voor en na de behandeling werden de Y-BOCS of PDSS afgenomen. Daarnaast werden na 3 en 6 maanden en één jaar opnieuw de klachtenscalen afgenomen. De resultaten van deze behandeling zijn goed en worden goed door de patiënt ontvangen worden. De opzet van de behandeling wordt gepresenteerd.

10.20 u Presentatie 3: Metacognitieve therapie bij obsessief-compulsieve stoornis, **Kim Melchior, MSc., PsyQ / promovendus Erasmus Universiteit Rotterdam / specialismegroep angst&dwang Parnassia-groep**

Cognitieve gedragstherapie in de vorm van exposure met responspreventie (ERP) is de psychologische behandeling van eerste voorkeur bij patiënten met een obsessief compulsieve stoornis. . Ondanks de aangetoonde werkzaamheid van ERP is verbetering van effectiviteit gewenst, gezien het relatief bescheiden percentage patiënten dat na ERP daadwerkelijk hersteld is van de klachten (60%). Een veel belovende nieuwe benadering binnen het cognitief gedragstherapeutische referentiekader is metacognitieve therapie. In deze presentatie zal deze benadering kort worden gedemonstreerd.

10.40 u Pauze (postersessie)

11.10 u Presentatie 4: Verbeteren van gedeelde besluitvorming bij het bespreken van afbouwen van antidepressiva, **Carolien Wentink, MSc., psycholoog en onderzoeker Radboud UMC**

Resultaten van de studie naar aspecten die de gedeelde besluitvorming bij het bespreken van afbouwen van antidepressiva kunnen verbeteren. Vanuit het perspectief van zowel patiënten als zorgprofessionals, via de methode concept mapping, zijn onderwerpen en thema's gegenereerd die het gesprek tussen patiënt en professional over het al dan niet afbouwen van antidepressiva faciliteren. Als interventie wordt Mindfulness Based Cognitieve Therapie ingezet om patiënten hulp te bieden bij het omgaan met ongemak / onttrekkingsverschijnselen die zich kunnen voordoen bij het afbouwen van antidepressiva.

11.30 u Presentatie 5: Een begeleid E-health terugvalpreventieprogramma voor patiënten die hersteld zijn van een angststoornis of depressie: ervaringen van patiënten en hun POH-GGZ, drs. Esther Krijnen, GGZ inGeest, onderzoek en innovatie, afdeling Psychiatrie VUmc

Omdat terugval bij angst- en depressieve stoornissen vaak voorkomt, is er een online terugvalpreventieprogramma, gebaseerd op de principes van CGt, ontwikkeld voor patiënten die hersteld zijn van een angststoornis of depressie, waarbij een praktijkondersteuner huisarts GGZ (POH-GGZ) begeleiding biedt. Er zijn gepaarde interviews gehouden met 13 patiënten en daarna met hun POH-GGZ om erachter te komen wat hun ervaringen met dit programma zijn. Hoewel het programma enthousiast wordt ontvangen, wordt het minder gebruikt dan verwacht. De POH-GGZ lijkt een belangrijke rol te spelen bij het motiveren van patiënten om met terugvalpreventie aan de slag te gaan.

Lezingen

11.50 u Lezing: Voor- en nadelen van psychotherapie voor depressie, prof. dr. Frenk Peeters, hoogleraar Behandeling van stemmingsstoornissen, MUMC+: afdeling Psychiatrie en Psychologie

Psychotherapie is een effectieve wijze van behandelen van depressie met goede korte- en langetermijneffecten. In deze lezing zal hier kort op worden ingegaan. In vergelijking met bijwerkingen van antidepressiva is over de mogelijke bijwerkingen van psychotherapie voor depressie heel weinig bekend. Aandacht voor het verminderen ervan kan niet alleen bijdragen aan vermindering van schadelijke effecten van therapie maar juist ook bijdragen aan vergroting van de effectiviteit van psychotherapie. Er is echter geen eensluidende definitie en de prevalentie is onbekend. Het kan gaan om ongewenste of schadelijke gevolgen van een behandeling of onprofessioneel gedrag van de psychotherapeut. Het schaarse onderzoek geeft aan dat naar schatting 5-10% van de patiënten die zijn behandeld met psychotherapie daar op lange termijn negatieve gevolgen van ervaren. In deze lezing zal nader worden ingegaan op de diverse vormen van bijwerkingen van psychotherapie en de patiëntengroepen c.q. patiënt-karakteristieken die een verhoogd risico op bijwerkingen met zich mee brengen. Tot slot zullen adviezen worden besproken die kunnen bijdragen aan het verminderen van bijwerkingen van psychotherapie.

12.30 u Lunchpauze (postersessie)

13.30 u Lezing: Antidepressiva: vloek of zegen? Dr. mr. Christiaan Vinkers, psychiater Amsterdam UMC/ GGZ InGeest

Over antidepressiva is traditiegetrouw veel te doen. Bij elke wetenschappelijke publicatie volgt een vertrouwde mediaschermtusseling. Voor- en tegenstanders vliegen elkaar in de haren, de gebruikelijke mensen wordt naar hun vaak al even gebruikelijke mening gevraagd en kort-door-de-bocht-conclusies worden vaak niet geschuwd. Ondertussen blijven patiënten in verwarring achter: wie moeten ze nu geloven? Deze lezing probeert feit en fictie op een rijtje te zetten als het gaat om antidepressiva met een gewogen oordeel van de wetenschap en concrete adviezen. Dat gaat over wanneer je voor een

antidepressivum kiest, hoe goed ze werken, maar ook over hoe lang het duurt voordat ze werken. Is het zinvol om de dosering gedurende de behandeling op te hogen? En wanneer wissel je precies van antidepressivum, en hoe doe je dat? Leiden antidepressiva tot agressie en suïcidaliteit? En wanneer bouw je antidepressiva weer af, en hoe doe je dat? Laten we het antidepressivadebat inhoudelijk voeren op basis van eerlijke cijfers en openheid over de beperkingen in het bewijs. De gepolariseerde toon zorgt dat patiënten uiteindelijk niet meer weten wie ze moeten geloven. Er zijn goede redenen zijn om géén antidepressiva te gebruiken, maar ook goede redenen om ze wél te gebruiken. Maar bovenal: als je antidepressiva voorschrijft, doe het op een logische manier die in overeenstemming is met het wetenschappelijk bewijs.

14.10 u Lezing: Delen is herstellen, mr. Sander Pronk, directeur ADF stichting

Herstel is breder dan remissie. Herstel is het te boven komen van een angststoornis als een ingrijpende gebeurtenis in het persoonlijk leven. Het betekent dat geluk beleven (kwaliteit van leven), doelen nastreven (zingeving) en het hebben van zinvolle relaties en activiteiten (sociaal-maatschappelijk participeren) in de behandeling worden meegenomen of behandeldoel kunnen zijn. Van hulpverleners wordt verbinding en creativiteit gevraagd om samen met de patiënt vormen van behandeling of begeleiding te vinden of te ontwikkelen die op de vraag van patiënten en/of hun naastbetrokkenen aansluit (Zorgstandaard Angstklachten en angststoornissen). De ADF stichting werkt steeds meer samen met hulpverleners bij het inzetten van ervaringsdeskundigheid bij herstelondersteunende zorg. Naast (h)erkenning biedt het delen van (herstel)ervaringen perspectief en praktische ondersteuning; delen is herstellen!

Workshops

14.40 u: naar workshops

14.45 u-15.55 u De workshops (deelnemers kunnen 1 workshop kiezen)

Workshop 1: Het therapeutrotatiemodel in de behandeling van PTSS, **drs. Pauline Jacobs, klinisch psycholoog, psychotherapeut, Pro Persona, Overwaal Expertisecentrum angst, dwang en PTSS**

Binnen het therapeutrotatiemodel wordt één patiënt door een team van therapeuten behandeld, waarbij het dan een individuele traumabehandeling betreft. Dit model druist in tegen de opvatting dat er een vertrouwensband tussen patiënt en diens behandelaar dient te worden opgebouwd alvorens traumagerichte behandeltechnieken in te zetten bij (ernstig) getraumatiseerde patiënten. In deze workshop wordt het therapeutrotatiemodel uitgelegd en zullen er rollenspellen gedaan worden, waarbij deelnemers korte imaginaire exposure-oefeningen op elkaar zullen toepassen. Het doel daarvan is om eigen opvattingen (van therapeuten) over het therapeutrotatiemodel onder de loep te kunnen nemen.

Workshop 2: Afbouwstrategieën medicatie. **Carolien Wentink, MSc., psycholoog en onderzoeker Radboud UMC**

Welke verwachtingen, mogelijkheden en onmogelijkheden kun je tegenkomen bij het ondersteunen van patiënten die hun antidepressiva willen afbouwen? Hoe zou je deze kunnen begeleiden?

Aan bod komen onder andere:

- psycho-educatie ten aanzien van afbouw ADM en mogelijk nocebo-effect;
- motivatoren van de patiënt om al dan niet te willen afbouwen;
- dosering, tempo en individuele afbouwschema's;
- signalerings- en terugvalpreventieplan;
- omgaan met onttrekkingsverschijnselen en kans op terugval;

- interventie Mindfulness Based Cognitive Therapy
- omgaan met mogelijke terugkeer van (voorheen afgevlakte) emoties;
- vormen van persoonlijke begeleiding;
- monitoring

Workshop 3: rTMS bij de behandeling van depressie: Achtergronden huidige stand van de evidentie en nieuwe ontwikkelingen. **dr. Martijn Arns, directeur en onderzoeker: Onderzoeksinstituut Brainclinics en onderzoeker Afd. Experimentele Psychologie, Universiteit Utrecht.**

Sinds medio 2017 komt rTMS (repetitieve transcraniële magnetische hersenstimulatie) in combinatie met cognitieve gedragstherapie voor vergoeding in aanmerking voor de behandeling van therapieresistente depressies in de specialistische ggz in Nederland. In deze workshop zal een korte introductie gegeven worden van wat rTMS is, gevolgd door aanbevelingen voor de toepassing bij depressie alsmede nieuwe ontwikkelingen inzake personalisering en optimalisering van de rTMS behandeling.

15.55 u Terugkoppeling uit workshops

16.00 u Uitreiking van de Posterprijs met presentatie door winnaar

16.15 u Slotwoord door Sako Visser

16.30 u Borrel

Praktische informatie

Accreditatie

Accreditatie wordt aangevraagd bij het Kwaliteitsregister V&V, het Verpleegkundig Specialisten, de FGzPt, de NVvP en VGct.

Plaats

De Observant
Stadhuisplein 7
3811 LM Amersfoort
tel 033-4451654.

Kosten

De conferentie is gratis toegankelijk voor medewerkers van aan NedKAD deelnemende instellingen en organisaties

Voor overigen geldt een toegangsprijs van €95,-

Meer informatie

www.nedkad.nl

Kristien Harmsen, 030-2959326

info@nedkad.nl

Inschrijven

<https://www.smink-registratie.nl/NedKAD/>

Inschrijvingen worden verwerkt door:

Organisatiebureau Smink & Co

Bellamystraat 6

3514 EL UTRECHT

030- 2981167

info@sminkenco.nl